

Nаша Sloga izlazi svaki 1 i 16 dan mjeseca i stoji a poštarinom za cijelu godinu 2 for. a za kmota 1 for.; razmjerno za pol god. 1 f. a za kmota 50 novč. Izvan carevine više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve pokrvari.“ *Nur. Post.*

Oglasi se primaju po naradnoj cieni. Pisma neka se šalju platjene poštarine.

Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se ne vraćaju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se *Via S. Francesco N.º 4, piano 1*

Godina VII.

U Trstu 16. Februara 1876.

Broj 4.

Pogled po svietu.

U Trstu 15. veljače 1875.

Carevinsko će se više za koj dan opet razići. Med ministarstvom i tako zvanom slobodnjačkom strankom vlada razdor. To je velika nesreća za svu ovu polovicu carstva, gdje bi i vlada i zastupnici morali biti što složniji, da se mogu što uspješnije oprieti složnoj Ugarskoj. Stranka prava je i ovaj put pokazala, da joj blagostanje Austrije leži u prvom redu na srcu, jer i ona podpire ministarstvo proti prekomjernim zahtjevom magjarskim. Dogovori s Ugarskom će se ovo sad u Beču opet započeti. Mi predviđjamo, da će Magjari i ovaj put ostati s debljim krajem u rukama.

Andrássyovo pismo o polakšicah u Carigrad bilo je primito od turske vlade dosta pokorno. To se pismo hvati sa svih stranah radi svoje izvrstnosti, ali opet i opet nitko nevjeruje, da će što koristiti ni Kršćanom da im bude laglje, ni Turkom da se podrže još za koje vrieme. Dapače tamo na proljetje valja se svaćemu nadati, ako je istina i polovica onoga, što se sve prorokuje, kad jednom sunce ogrije krvlju napojenu bosansku i hercegovačku zemlju. Po sudu mnogih rat se neda nimočić, i to velik, samo se još nezna, tko će ga voditi ni proti komu. A dotle Slaveni uvijek jednu te jednu, da se oni već neće dati živi uprieti u turski jaram. I u ovo petnaest danah, ako nisu baš napredovali mnogo, nisu ni nazadovali. Petko Pavlović, sadašnji hercegovački vojvoda, uživa najbolje povjerenje svojih junačkih četah. U Srbiji će se opet ministarstvo promieniti, jer narod hoće rat pa rat, zato da se Srbija u veliko oruža. Ono nije istina, da je Milan htio, da pobjegne iz Biograda. Na Cetinju kod kneza Nikole da je bio nekak turski poslanik, pa nudio Crnoj Gori i ovo i ono, ako Turskoj pomogne umiriti Hercegovinu. Ali je knez dakako odbio sa odurnošću od sebe te griješne ponude i bezsramne napasti.

Turci da su u Carigradu tako uzkipili, da očito priete Kršćanom, da će sve poklati. Dapače da se i odkrilo, da su pod neke kršćanske kuće kradomice prah nanašali, da je u zrak dignu. Još bi mogli doživiti strašnu tursku bunu u samom Carigradu i proti svojoj vladi i proti Kršćanom. I na samoj su našoj granici tako pobjesnili, da toliko da nisu udarili na grad Kostajnicu, u hrvatskoj Granici. A na jednom su mjestu i prešli na našu stran, te zapalili i porobili selo Dobretin. To se dakle pomalo sprema ono, što smo rekli i što će najposlje biti, raime rat.

Starešinski izbori u Franceskoj bjehu obavljani u prilog republikancem, samo što su ti republikanci razdieljeni na umjerenie i prepapete. Umjerenih je više. Napoleonovci propali. Bismark neprestano tvrdi, da se nemari dogovarati s Papom radi mira crkve i države, al opet nekoji vele, da je njemački kardinal Hobenlohe i odputovao u Rim poslan od Bismarka baš u to ime. Kardinal i poznanjski nadbiskup, grof Ledobovski, jest dokončao svoje tamnoznanje, pak se sad i on nalazi u Rimu. Iz ostaloga svijeta ništa novo, nego još to, da se u Filadelfiji u Americi čine velike priprave za svjetsku izložbu, što se ima tamo otvoriti nastankom dojdućega mjeseca svibnja.

Iz bečkoga carevinskoga vieća.

Kao što je čitateljem „Nашe Sloga“ već pozuato, naš zastupnik na carevinskom vieću u Beču, g. Dr. Vitezić, na 23. Aprila 1874 bio je upravio na g. Ministra trgovine sliedeći upit: „1. Je li poznato preuzvišenosti Vašoj, da nisu još uvedene pod 12. i 13. poštarskim br. izkaza ugovorene vožnje za parobrodarstvenim poduzetnim društvom austro-ugarskoga Lloyda izmedju Rieke, Krka i Zadra i natrag, i izmedju Rieke i Velikoga-Lošinja i natrag!“

„2. Smiera li se starati preuzvišenost Vaša, da se napomenuće vožnje uvedu čim prije, i to još tekuće godine?“
Na taj je upit odgovorio u ime vlade g. Ministar Chlumecky dne 1. Februara ove godine ovako: „Istina je, da je uvedenju

Lloydovih vožnjah izmedju Krk-Zadra i izmedju Rieke i Velikoga Lošinja zaostalo uz znanje i dovoljenje vlade, i to zato, što je vlada, na temelju pogodbe, što ju je utanačila sa parobrodarstvenim društvom austro-ugarskoga Lloyda dne 18. Novembra 1871. preinačenje pogodbenih vožnjah na želju primorskih stanovnikah, obzirom na sveobću korist, na taj način učinila, da se produži vožnja izmedju Rieke, Lošinja i Zadra sve do Kotora, gdje one dvie vožnje, spomenute od upitnika, nisu bile uvedene, jer su samo lokalnoga interesa. Ali tom naredbom nije imalo parobrodarstveno poduzetje austro-ugarskoga Lloyda nikakva posebnoga dobitka, kao misle gospoda interpelanti, pošto ovo društvo prevali 7,000 pomorskih miljah više, nego je ono obvezano učiniti uz pogodjenu nagradu od 1,700,000 f. U ostalom imam spomenuti, da ću prvom prigodom obzir imati, da zadovoljim i željam Krčke i Lošinjske občine tim, da Lloydovi parobrodi taknu spomenuta mjesta.“

Dopisi.

Iz Žminjsćine.

Molim vas, Gosp. uredniče, izvolite uvrstiti u vaš cijenjeni i mnogo zaslužni list „Nашu Slogu“, na obznanu sliedeće izvješće iz Žminjsćine, koje će, kako se nadam, ugoditi svakomu rodoljubu, a šarenjaka turnuti u zapećak, gdje će pokunjen morat priznati, da se hrvatski narod u Istri nepiše u prodance i izdajnike, nego da premda zapušćen čuti u svojem srcu potrebu prosvete u narodnom duhu, pa da mu nije, kao možebit gospoda u Poreču misle, kucnuo sat smrti. Sviestan svoje narodnosti, ljubavu, slogom i snagom, zakonitimi će putem doći do svojih pravah i zauzeti mjesto, koje ga ide u javnih poslovih, a šarenjaku će odzvoniiti, i neće se moć više s njim titrati po svojoj volji. Ovdašnji odvažni kmeti, nemogavši više pregarati težkih udaracah na njihovo vremenito i duševno blagostanje, a znajući, da nisu niema živina nego razumna stvorenja božja, sposobna za izobrazenje i prosvietu, počnu se gibati, micati i kretati, i nastanu željeti i zahtievati, da im se detca odgajaju i prosvjetljaju u materinskom jeziku. Uvaživši ovo kretanje i ovu želju i uvidivši, kako je svim omilila „Nашa Sloga“, koja se čita rado u svakom selu, i kako su mnogi predbrojeni na društvo sv. Jeronima u Zagrebu, kojeg se knjige ovdje mnogo čitaju zaključiti ovo sadašnje občinsko zastupstvo u svojoj sjednici dana 29. Oktobra 1874, da se njihova hrvatska djetca imadu unapred podučavati u školi ne u talijanskom, nego u svojem materinskom jeziku, i taj se zaključak imadjuše podastreti c. k. kotarskomu školskomu vieću u Pazinu na obznanu. Proti ovomu naravnomu, razboritnomu i zakonitomu zaključku digne se strašan odpor od strane nekih izrodicah, ali taj bude na prosvjed (protest) občinskih zastupnikah podnešen dne 21. Novembra o. g., razpršen od c. k. zemaljskoga vieća u Trstu odlukom dana 3. Julija 1875. broj 360, koja naredjuje, da se unapredak u pučkoj žminjskoj školi djetca hrvatska izadu kroz 3 sata na tjedan hrvatski podučavati. Baš nešto, a ne ništa! Neznam što sudi o toj naredbi onaj pazinski gospodin, koji bijaše svojim dopisom dana 24. Sept. 1874. br. 339 objavio „Gli scritti in slavo non verrebbero dal consiglio medesimo presi nel benchè minimo riflesso“, to jest, „c. k. školsko vieće u Pazinu neće na slavenska pisma nikakvog obzira imati“, jer bi tako zaključeno u c. k. školskom vieću u Pazinu na 7. Septembra 1874. Ovaj pristrani zaključak ubode do živa visoko c. k. zemaljsko vieće u Trstu, te ga je svojom odlukom od dne 5. Novembra 1874. broj 1286 zavrsglo naredivši mu da ga opozove, što i učini svojim odpisom dana 10. Aprila 1875. broj 123. Na taj dakle način spomnuti dopis od dana 24. Septembra 1874. broj 339 doživi svoj podpunu fiasko!

Naredba pak uvedenja jezika u ovdašnju pučku školu bijaše prošaste godine mrtvo slovo, ali evo hvala i čast visokomu c. k. namjestničtvu u Trstu, počeo je ove godine g. učitelj našu djetcu podučavati hrvatski, i to takvim uspjehom, da je škola puna punčata školanah, koji ju revno i marljivo polaze, željni izobraziti se u svojem materinskom hrvatskom jeziku, dočim prošlih godinah

Zbog toga će se ova krma nazvati *gojna krma* (hrana).
Valja još i to na um uzeti, da govodče, koje tegli t. j. vozi, traži veću količinu hrane nego ono, koje stoji iliti leži u staji (štali).

Pribić koncem mjeseca siječnja 1876.

FRANINA I JURINA.

Fr. Jurino, ča je novoga?
Ju. Da sam nekidan videl prve letošnje krabulje iliti maškare.
Fr. Kadi?
Ju. Va nekom mestancu srednje Istre.
Fr. Koliko jih je bilo?
Ju. Jedna jedina, al valja za deset drugih.
Fr. Zač?

Ju. Ač to ti je bil licem jedan naš glavarski namestoik.
Fr. Kako je bil spravljen?
Ju. Na talijansku.
Fr. To je valjda storil, da se naruga Šarenjakom?
Ju. Aj da ni, nego baš da im ugodi, jer promisli, dosad da je pisal svojo slavensko ime po našu, a kad je postal glavarskim namestnikom, da ga je počel pisat po talijansku.
Fr. Aha, — takovih krabuljaši je puna Istra!
Ju. Zato jih valja iztredit.
Fr. Kako?
Ju. Zatulit jim u vreme izbora na uho onu talijansku: *Ti conosco maschera!* — poznam te krabuljo!

Neukú Nauka.

Kako ćemo se osvjedočiti je li vino umjetno napravljeno.
Današnji dan mnogo se s vinom trguje, jer ga željeznice i parobrodi razvažaju, pa ima trgovaca, koji umjetna vina pripravljaju. Vriedno je znati, kako se možemo osvjedočiti o kakvoći vina. Ulij u staklenku s tankim grlom vina i to da bude puna. Otvor začepi palcem i sada metni staklenku u sriedinu po prilici vodom napunjenoga lagva (barileca). Pusti sada otvorenu staklenku u nutri jedno 10 minutah. Ako je vino umjetno pripravljeno, voda će izvući svaku smies: cakar, château, lasitte ili chambertin a ostatak se pretvori u ocat. Za 10 minutah pazljivo začepi opet staklenku, izvadi ju iz vode i pokušaj vino. Jezik će ti odmah kazati istinu, makar ne bio poznavalac vina.

Da dobiješ dobre muzare

muzi mlade krave, kad se prvi put otele, dotle, dok koliko mlika nabrizgaju; jer se je zamietilo, da krave poslje drugoga teljenja tako dugo doje, kao i poslje prvoga. Ako n. p. mladu kravu, koja je poslje prvoga teljenja zabredjala, već u petom mjesecu prestaneš muziti, to će ona kod svake buduće bredjosti samo 4 mjeseca dojiti i onda će zasušiti. Muzi dakle prvotelku barem 8¹/₂ mjeseca, makar i davala vrlo malo mlika, pa će onda za drugim teletom isto tako dugo dojiti, nego ne propusti ju tada dobro hraniti.

Jaja gusjenicah treba po zimi uništiti.

Znamo, da mraz jajam ne naškodi a kako sada trajna zima nastala, moglo bi i trajno liepo vrieme u prolećn potrajati i tako bi se sila božja ove gamadi izgleglo. Zato gospodari na posao, ogledavajte grančice i pukotine, uništite prstene i gojzda gusjenicah.

Zubeno slame	200 "
ječmeno slamo	200 "
ropično slamo	200 "
pšenično „	350 "
ražane „	267 "
graškovo i grašično slamo	167 "
lanenih pljevah	127 "
pšenično i zobeno pljevo	160 "
Otava fine	80-90 "
„ proslo	108 "
Krumpira	200 "
Repo žuto (burak)	325 "
„ obično bielo	450 "
Kukuruzna kao zelena krma	300 "
Djetolina veliko orljeno, kao zelena krma	350 "
Djetolino veliko orljeno posušeno	90 "
„ luzorna zelono	350 "
„ košono u cvietu i posušeno	90 "
Zelja	600 "

Evo ovdje naredoh nekoliko primjera, kojimi dajem svakom nadrednom gospodaru (poljodjelcu) priliku, uvjeriti se u kakvoći različitih hran.vosti kamo prema hranivoj vriednosti od 100 ž dobrog stena.

Što je čovjeku činiti, ako se je nahladio.

Većina najtežih i najopasnijih bolesti nastaje s nahlade. Uz najveću pažnju ne može se mnogo puta čovjek ukloniti nahladi, s koje mora u postelju, a iz nje bez pomoći u lies i u grob. Zato dobro je biti na oprezu, a osobito paziti na prvi početak nahlade, jer se tada bolest mnogo laglje i brže svlada nego li kasnije. Da si se opasno nahladio poznaš po tom, što ti čami (srhi) prolaze po čitavom tielu, sva su ti uda (kotriže) umorena kao da si pješke donio dva centa tereta s 5 miljah daljine, a neće ti se ni tvoga najmilijega jela. Čim to sve osjetiš, legni u postelju pa se pokrij, no daj si odmah svariti čaja (tè) od jezičca uzmi bazgova cvieta, kojega dobiješ u ljekarni, ako ga doma nemaš, pa si izvari od njega za pol litra čaja i popij ga onako pokrit. K nogama postavi si razvrćuću ciglu, (opuku), koju umotaj u dobrom octu nakvašenu plahnu a u to se upri i gledaj da ovako uprt spavaš. Čaj od jezičca je mnogo bolji od bazgovoga, jer ne užeže toliko, pa bi ga zato ljeti morala svaka kuća dati dovoljno nabrati i posušiti. Ovo je savjet staroga izkusnoga muža.

Korun (krumpir) možemo po oštroj zimi odpraviti a da se ne smrzne.

Vreće, u kojih kanimo krumpir poslati, umočimo najprije u vodu, a kad su napunjene, opet ih s vana polijemo. Zima nemože krumpiru nahuditi, jer vreće se smrznu a led nepropuše toplinu krumpira. Isto možemo obložiti vreće sniegem i polijati ih vodom.

Za meso, koje već počme dahnuti iliti vonjati,

raztopi se pol kavske žličice salicilne kiseline i tri četvrta litra vode (a to je nešto više od pol vrča); meso metne se u tu vodu i ostavi u njoj jedan dobar sat. Poslije se izpere i kuha.

Jaja, da se više mjeseci zdrava očuvaju,

metnu se također u tri četvrta litra vode, u kojoj se raztopilo pol kavske žličice salicilne kiseline. U toj vodi stoje jaja dobar četvrt sata; zatim uzmu se van, na zraku se osuše i sprave.

Sirovo maslo, mast i ulje

često put se užgu te postaru žarka iliti žubka. Posiplju li se pako salicilnom kiselinom, uživati će se za dugo. To valja i za *djevenice* (kobasice).

Ista voda ostaje više mjeseci pitka,

ako se na 12 poličah vode uzme jedan gram salicilne kiseline, te ako se čep i piljka (spina) omotaju krpom, koja se je napila raztopljene salicilne kiseline.

Lonei za mlieko i viedrice (golice) u koje se muze

krive su često put, da nam se mlieko skvari. Takova se posuda više puta upravo ne daje do kraja, kako valja, očistiti. Izpira li se pako vodom, u kojoj se razočilo nešto malo salicilne kiseline, ona će bit podpuno čista i zdrava.

Liek od kamenca.

Javlja se, da je najpreči liek od bolesti nazvane oožina (Sand) i kamenac ili kamen, (Steinkrankheit), medica ili medovac od lipoveca, to jest od meda što su ga pčele sagradile od lipova cvieta. U tu svrhu se popije na tašte nekoliko čašica ove medice, te će kamenac smrviti i iz tjela iztjerati.

Pucki Prijatelj.

Koje je meso čovjeku najprobavljivije i najtečnije?

Najtečnije	Najprobavljivije
1 meso od konja	1 meso od kokošah
2 " " vola	2 " " teleta
3 " " krave	3 " " vola
4 " " kokošah	4 " " krave
5 " " bika	5 " " ovna i ovacah
6 " " odrasla teleta	6 " " konja
7 " " ovna i ovacah	7 " " bika
8 " " krmače	8 " " krmače
9 " " ribe	9 " " ribe
10 " " žabe	10 " " žabe.

Različite viesti.

* **Nov zakon**, koji zapovjeda, da se odsle unapred u promicanju i povišenju u c. k. vojsci drži red, bio je potvrđen od Nj. Velič Cesara. Samo radi izvanrednih činih i zaslugah Nj. će Velič. moć učini koju iznimku.

